

به نام خدا

دستورالعمل برگزاری جلسات دفاع از پایان نامه، پیشنهادیه رساله و رساله دکتری

در دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

این دستورالعمل در چارچوب آئین‌نامه آموزشی دانشگاه جهت برگزاری بهتر جلسات دفاع از پایان نامه‌های کارشناسی ارشد، پیشنهادیه رساله و رساله دکتری تنظیم گردیده است و از تاریخ تصویب آن در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، در تمامی دانشکده‌ها لازم الاجراست.

الف) پیش از برگزاری دفاع

- ۱- برگزاری جلسه دفاع پس از تکمیل مراحل مندرج در آئین‌نامه، منوط به تحویل درخواست و طی مراحل آموزشی و اداری و اخذ مجوزهای لازم از مراجع ذیصلاح دانشگاه پیش از اتمام مهلت مقرر برای برگزاری دفاع در نیمسال تحصیلی مربوطه است.
- ۲- هماهنگی با اعضای کمیته داوری برای تعیین زمان برگزاری جلسه دفاع پس از هماهنگی با اداره آموزش، بر عهده دانشجو است.
- ۳- لازم است که مقالات دانشجو (مرتبط با موضوع) به همراه پایان نامه، پیشنهادیه رساله و رساله در اختیار داوران قرار گیرد.
- ۴- چنانچه یکی از داوران با وجود پذیرش دعوتنامه، امکان حضور در جلسه دفاع در وقت تعیین شده را به دلیل وقایع غیر قابل پیش‌بینی از دست بدهد؛ نماینده تحصیلات تکمیلی (رئیس جلسه) بر اساس قوانین موجود نسبت به برگزاری یا تعویق جلسه دفاع تصمیم‌گیری خواهند کرد.
- ۵- جهت صیانت از اعتبار جلسه دفاع توصیه می‌شود؛ در جلسات دفاع دانشجویان دکتری، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، اساتید با تجربه و حتی الامکان خارج از دانشکده را به عنوان نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیشنهاد داده و به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نمایند.
- ۶- علاوه بر برگه‌های نمره‌دهی و سایر کاربرگ‌های ضروری، لازم است اداره آموزش دانشکده یک نسخه از کارنامه آموزشی و کلیه مقالات مرتبط دانشجو را در اختیار نماینده تحصیلات تکمیلی در جلسه دفاع قرار دهند.

ب) جلسه دفاع

- ۷- رئیس جلسه دفاع نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده یا دانشگاه هستند که رعایت کامل موارد ذکر شده در آئین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های مقاطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه و این دستورالعمل را، مدیریت می‌نمایند.
- ۸- زمان ارائه دانشجو برای مقطع کارشناسی‌ارشد ۳۰ دقیقه و دکتری ۴۰ دقیقه است.
- ۹- حفظ فضای دانشگاهی جلسه دفاع به عهده رئیس جلسه است. داوران باید بتوانند در آرامش و اختیار کامل پرسش‌ها، نکته‌ها و نقدهای خود را طرح نمایند. تأکید می‌شود که موضوع مورد داوری در جلسه، پایان نامه، پیشنهادیه رساله یا رساله دانشجویست و لازم است با هدایت رئیس جلسه از قضاوت درباره شخصیت دانشجو، داوران، استاد (اساتید) راهنما یا سایر افراد حاضر و حتی غایب در جلسه، پرهیز شود.
- ۱۰- رعایت شئون اسلامی (پوشش، رفتارها و تعاملات فردی) در تمامی مراحل برگزاری جلسه دفاع (پیش از شروع، در حین برگزاری و پس از اتمام جلسه دفاع)، توسط کلیه افراد حاضر در جلسه الزامی است.
- ۱۱- پذیرایی در جلسات دفاع توصیه نمی‌شود. در صورت تمایل دانشجو به پذیرایی، تنها در حد مختصر و متعارف پذیرایی انجام شود. اهدای هرگونه یادبود و هدیه به افراد حاضر در جلسه دفاع غیرقانونی و ممنوع است.
- ۱۲- پیش از آغاز پرسش داوران، "به غیر از دانشجو، استاد(اساتید) راهنما، مشاور، داوران و رئیس جلسه،" سایر حاضران موظف هستند که با اعلام رئیس جلسه، محل دفاع را ترک نمایند. حضور سایر دانشجویان در زمان پرسش داوران بر اساس تصمیم رئیس جلسه است که قبل از شروع جلسه دفاع باید تصمیم لازم اخذ شده باشد.
- ۱۳- در زمان پرسش و پاسخ، فیلمبرداری و ضبط صدا ممنوع است.
- ۱۴- تعیین نوبت پرسش داوران و پاسخ دانشجو، به عهده رئیس جلسه است. زمان پرسش و پاسخ داوران محدودیتی ندارد.
- ۱۵- پاسخگویی به سؤالات داوران باید توسط دانشجو و بدون راهنمایی استاد(اساتید) راهنما و مشاور پایان نامه، پیشنهادیه رساله و یا رساله انجام شود. البته در موارد خاص، استاد(اساتید) راهنما یا استاد مشاور می‌توانند با اجازه رئیس جلسه، به‌منظور تبیین بیشتر و کمک به روشن‌تر شدن موضوع توضیحات خود را بیان نمایند.
- ۱۶- پس از پایان پرسش و پاسخ داوران، استاد(اساتید) راهنما و استاد مشاور در صورت تمایل می‌توانند به دعوت رئیس جلسه توضیحات خود را ارائه نمایند.

۱۷- در پایان زمان پرسش و پاسخ، دانشجو و تمامی حاضرین به غیر از اعضاء رسمی جلسه باید جلسه را ترک نمایند. ضبط مکالمات جلسه حین ارزیابی و تعیین نمره دانشجو توسط هیأت داوران، اکیداً ممنوع است.

۱۸- فرایند نمره‌دهی توسط هر داور و استاد راهنما به صورت مستقل و محرمانه صورت می‌پذیرد.

۱۹- پس از ثبت نمره نهایی، رئیس جلسه، دانشجو را به جلسه دعوت کرده و نتیجه ارزیابی را به دانشجو اعلام می‌نماید.

۲۰- با اتمام این مرحله و با تمهیدات لازم از سوی ریاست محترم دانشکده، ضروری است ترک محل برگزاری جلسه دفاع در اسرع وقت انجام پذیرد و از برگزاری نشست و تجمعات حاشیه‌ای در مکان برگزاری جلسات دفاع اکیداً خودداری شود.